

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobce: X., narozený dne X.
zastoupený advokátkou JUDr. Irenou Strakovou
sídlem Karlovo náměstí 287/18, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2024, č. j. OAM-1092/ZA-ZA12-P11-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2024, č. j. OAM-1092/ZA-ZA12-P11-2023, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen náhradit žalobci náklady řízení ve výši 6 800 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupkyně.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2024, č. j. OAM-1092/ZA-ZA12-P11-2023, jímž mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě uvedl, že při X. a bezpečí v případě návratu do Ruska v souvislosti s ozbrojeným konfliktem. Má reálné obavy z narukování do armády, protože obdržel povolávací rozkaz. X. Obává se, že se stane živým štítem v první linii. Jakékoli násilí páchané na druhých se mu přičítá. V souvislosti s obavami z narukování do armády odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, který se týká branné povinnosti.
3. Žalovaný považuje žalobcovo jednání za zjevně účelové, žalobce se však snaží vyhnout nástupu do armády z důvodu přesvědčení o perspektivní přímé či nepřímé účasti na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti, jiných vážných nepolitických činech nebo činech, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45). Žádost o udělení mezinárodní ochrany vždy sleduje nějaký účel, konkrétně v tomto případě obavy o život.
4. Podle čl. 8 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“) je povinností členských států zajistit, aby z příslušných zdrojů, jako je Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu, získávaly přesné a aktuální informace (vizte rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2020, č. j. 5 Azs 73/2019-61).
5. Žalobce v žalobě uvádí, že byl zkrácen na svých právech, napadené rozhodnutí není v souladu se zákony České republiky a byla porušena ustanovení § 2 odst. 4, § 3 a § 50 odst. 2 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „s.ř.“), § 12 písm. b) a § 14a zákona o azylu a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).
6. Dále žalobce odkazuje na čl. 2 a 3 Úmluvy, které by měly být přímo aplikovány podle č. 10 Ústavy. Česká republika tato ustanovení má vykládat v souladu se zásadou non-refoulement (vizte usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46, rozsudek téhož soudu ze dne 14. 4. 2022, č. j. 5 Azs 89/2022-24). Podle žalobcova názoru státy, které přistoupily k Úmluvě i k Úmluvě o právním postavení uprchlíků, tedy včetně České republiky, musí respektovat zásadu non-refoulement jak v jejím evropském pojetí, tak i v souladu s čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Domnívá se, že postup žalovaného je v rozporu s tímto článkem, který zakazuje vyhostit cizince do země, kde by byl vystaven hrozbě mučení či nelidského a ponižujícího zacházení či trestu.
7. Žalobce cituje definici pronásledování podle § 2 odst. 4 zákona o azylu a čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice, a následně i ustanovení § 2 odst. 7 zákona o azylu. Také uvádí část z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007-56, týkající se závaznosti právního názoru vysloveného ve zrušujícím rozsudku tohoto soudu, a citaci z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46, týkajícího se vnitrostátní ochrany. Žalobce dále upozorňuje na nutnost prospektivního rozhodování (vizte rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 47/2007-60, ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008-83, ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, a ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112). Podle čl. 4 odst. 4 kvalifikační

směrnice je předchozí pronásledování žadatele závažným ukazatelem odůvodněnosti obav, je proto třeba zkoumat žalobcem uvedené incidenty z minulosti s ohledem na to, zda indikují přiměřenou pravděpodobnost pronásledování v budoucnosti. Dále je rozhodnutí zatíženo jednostranným pohledem na žalobcovu životní situaci a neobjektivně byly posouzeny jen okolnosti svědčící v jeho neprospěch.

8. Žalobce je také přesvědčen, že žalovaný při svém posouzení postupoval v rozporu s přímo použitelným právem Evropské unie a mezinárodním právem, a odkazuje na čl. 18 Listiny základních práv Evropské unie obsahující právo na azyl a čl. 47 téže listiny obsahující právo na přístup k soudu.
9. Dále žalobce tvrdí, že označení třetí země za bezpečnou zemi původu není absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země, a v této souvislosti cituje z bodů 40 až 42 a 46 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013.
10. Žalobce také odkazuje na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, a rozsudky téhož soudu ze dne 8. 6. 2011, č. j. 2 Azs 8/2011-55, ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012-28, ze dne 18. 6. 2021, č. j. 5 Azs 162/2020-47, a ze dne 25. 2. 2022, č. j. 5 Azs 82/2020-64, které se vztahují k § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Domnívá se, že žalovaný nedostatečně posoudil ohrožení jeho soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy v souvislosti s jeho rodinnými a sociálními vazbami na území České republiky. Žalovaný se odmítl zabývat X. a v návaznosti na situaci v Rusku. Žalobce žádá, aby byla jeho žádost posouzena s ohledem na čl. 8 Úmluvy.
11. Žalobce se domnívá, že žalovaný jeho obavy značně bagatelizuje a vnímá posouzení žalovaného podle zahraničně-politického zájmu České republiky, který je opodstatněný, ale v azylové problematice by neměl být relevantní.
12. Na základě výše uvedeného žalobce navrhuje napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný považuje žalobní námitky za neopodstatněné. V žalobě tvrzená pochybení žalovaného nejsou podložena patřičnou argumentací. Důvodnost žalobcovy žádosti byla meritorně posouzena ve vztahu ke všem relevantním ustanovením zákona o azylu. Žalovaný rovněž nevycházel z předpokladu, že žalobce pochází z bezpečné země původu.
14. Žalobce během správního řízení nikdy nevyjádřil obavy z toho, že by byl v důsledku nástupu do armády nucen podílet se na páčání mezinárodních válečných či jiných zločinů. Branná povinnost náleží mezi základní státoobčanské povinnosti a v žalobcově případě by eventuální výkon vojenské služby nebyl diskriminační. Žalobce neobdržel žádné předvolání. Mobilizace v Rusku již byla ukončena a nelze postihovat ani ty, kteří se v době jejího vyhlášení v Rusku nenacházeli nebo ze země vycestovali.
15. Dále žalovaný upozorňuje, že žalobce nikdy neměl problém s ruskými státními orgány a v České republice pobývá od X., ale žádost o mezinárodní ochranu podal až v srpnu 2023, přibližně rok a půl od začátku válečného konfliktu na Ukrajině. Nemá v plánu se vrátit do Ruska, ani kdyby mu nehrozila mobilizace. Jeho žalobní tvrzení se jeví jako účelové. Pokud by se obával páčání válečných zločinů, mohl o mezinárodní ochranu požádat dříve.
16. Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 2. 2024, č. j. 21 Az 30/2023-39, status Ruska jako autoritářské země nepostačuje k udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný

není povinen domýšlet za žadatele možné důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany. Je obecně známou skutečností, že částečná mobilizace v Rusku prozatím skončila.

17. Není zřejmá jakákoli souvislost s žalobním tvrzením, že se žalovaný odmítl zabývat X. Žalobce má X., ale výslovně uvedl, že X.
18. Žalobní námitky nejsou způsobilé zpochybnit závěry žalovaného a správní rozhodnutí netrpí vadami vytýkanými v žalobě. Žalovaný odkazuje na obsah spisu a na vydané rozhodnutí. Navrhuje, aby soud zamítl žalobu jako nedůvodnou.

IV. Obsah správního spisu

19. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce v poskytnutí údajů k žádosti dne 14. 8. 2023 uvedl, že je státním příslušníkem Ruské federace, ruské národnosti a dorozumí se rusky a X. K politickému přesvědčení uvedl, že nepodporuje ruskou agresivní politiku, ale nikdy nebyl členem žádné politické strany ani žádného seskupení. Není politicky aktivní. Do České republiky přicestoval dne X. O mezinárodní ochranu žádá poprvé. Je zdravý. X. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že nepodporuje ruskou agresivní politiku. X.
20. Během pohovoru vedeného dne 14. 8. 2023 žalobce uvedl, že nechce bojovat proti Ukrajincům a nechce nikoho poškodit. Požádal o mezinárodní ochranu v ČR, protože zde X. Nesouhlasí s tím, co se děje na Ukrajině. Nemůže poslechnout, co mu ruská vláda nařizuje. Veřejně se nikde neprojevuje, jeho postoj je subjektivní. X. Jeho bývalé spolužáky a vrstevníky posílají do války. Nechápe, proč a za co Rusko bojuje. Ohledně X. Žalobce byl uznán bojeschopným, má vojenskou knížku. Základní vojenskou službu neabsolvoval. Nepřišlo mu povolání do armády. Obává se mobilizace, protože X. Během X., kdy pobýval v České republice, vojenská správa kontaktovala X., aby nastoupil na základní vojenskou službu, a X. Dále uvedl, že ve vlasti neměl problémy s policií ani státními orgány. V případě návratu do Ruska mu hrozí mobilizace a existuje riziko, že bude považován za zahraničního agenta, protože strávil delší dobu v zahraničí. V jeho okolí však k podobným případům nedošlo, ale četl na internetu, že nějací lidé, kteří se vrátili do Ruska ze zahraničí, byli potrestáni odnětím svobody a byl jim dán status zahraničního agenta. Kdyby se vrátil do Ruska, znamenalo by to pro něj smrt, protože jej pošlou do války.
21. Ve správním spisu jsou obsaženy následující zprávy o zemi původu, konkrétně Informace OAMP, Ruská federace, Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, Stav: říjen 2023 ze dne 31. 10. 2023, Informace OAMP, Ruská federace, Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí, Zacházení ze strany státních úřadů a monitoring sociálních sítí ze dne 31. 10. 2023 a Informace Finské imigrační služby, Ruská federace, Vyhýbání se odvodům během mobilizace, Návraty a mobilizace ze dne 31. 1. 2023.
22. Do správního spisu byla také zařazena kopie vojenské knížky s razítkem, která byla přeložena žalovaným a která obsahuje informaci o žalobcově způsobilosti k vojenské službě a o jeho zařazení do vojenské evidence X.
23. Následně žalovaný vydal dne 2. 7. 2024 napadené rozhodnutí.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

24. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
25. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.
26. Podle ust. § 12 zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
27. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
28. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) trest smrti nebo poprava, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.*
29. Žalobce se v případě návratu do Ruska obává, že bude nucen vstoupit do armády, obdržel povolávací rozkaz. Jakékoli násilí páchané na druhých odmítá a nechce narukovat z důvodu přesvědčení o perspektivní přímé či nepřímé účasti na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti, jiných vážných nepolitických činech nebo činech, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN. X.
30. Již v průběhu správního řízení žalobce vyjádřil své obavy, že bude X. povolán do války, protože byl uznán bojeschopným. Během pohovoru zmínil, že X. Je bojeschopný a X., kdy pobýval v České republice, X. Žádné předvolání mu nebylo doručeno. V případě návratu se obává smrti ve válce. Předložil kopii průkazu odvedence, který si žalovaný sám přeložil a který dokazuje zařazení do vojenské evidence. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že branná povinnost a povinná vojenská služba patří k základním státoobčanským povinnostem a jedinci v současné době nemohou být odváděni do armády, protože vyhlášená mobilizace již byla ukončena. Samotná povinnost každého občana Ruska účastnit se vojenské služby či další mobilizace, pokud je zaměřena na všechny bojeschopné muže bez ohledu na jejich rasu, národnost či náboženství, nemůže být chápána jako pronásledování, a to ani v případě nasazení ve vojenském konfliktu. Žalobcovy obavy jsou navíc předčasné, protože mu ještě nebylo doručeno předvolání. Vyhýbání se vojenské službě je ve většině případů trestáno pokutou, nikoli odnětím svobody. Žalovaný tyto závěry

podložil třemi zprávami o zemi původu, které se týkají obecné bezpečnostní a politické situace v Rusku, návratu po dlouhodobém pobytu v zahraničí a návratu záložníků vracejících se do Ruska. Soud však považuje tyto podklady za nedostatečné a odůvodnění napadeného rozhodnutí za nezákonné.

31. Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že branná povinnost samostatně nepředstavuje důvod pro udělení mezinárodní ochrany (srov. např. jeho rozsudky ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012-44, a ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, či jeho usnesení ze dne 1. 11. 2023, č. j. 1 Azs 180/2023-26, a ze dne 12. 7. 2024, č. j. 8 Azs 68/2024-29). Žalobce však v žalobě správně upozorňuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, podle kterého: *„Samotné plnění branné povinnosti nelze bez dalších souvislostí považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 ani § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, pokud se ovšem jedná o plnění takové povinnosti v regulérní armádě demokratického právního státu, které je v souladu s vnitrostátním i mezinárodním právem, a pokud je daným státem respektována možnost odepření výkonu takové vojenské služby z důvodu svědomí či náboženského přesvědčení, ať již zavedením náhradní (civilní) služby nebo jiným způsobem, nebo přinejmenším, pokud takové odepření výkonu vojenské služby není ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. c) směrnice 2011/95/EU trestáno nepřiměřenými nebo diskriminačními sankcemi. Branná povinnost spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu naopak může být důvodem pro udělení azylu dle § 12 písm. b) citovaného zákona mimo jiné tehdy, pokud žadateli ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. e) uvedené směrnice hrozí trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu takové vojenské služby během konfliktu za situace, kdy by tento výkon mohl zahrnovat přímou či nepřímou účast žadatele na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti, jiných vážných nepolitických zločinech nebo činech, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN, a pokud je zároveň dána souvislost mezi tímto způsobem pronásledování žadatele a azylově relevantními důvody pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) uvedeného zákona, resp. čl. 2 písm. d) a čl. 10 citované směrnice.“*
32. Soud v této souvislosti rovněž odkazuje na rozsudek Soudního dvora EU ze dne 26. 2. 2015, *Shepherd*, C-472/13, který stanovil, že ustanovení čl. 9 odst. 2 písm. e) směrnice 2004/83 musí být vykládáno v tom smyslu, že „se vztahují na všechny příslušníky ozbrojených sil, včetně logistického nebo podpůrného personálu“, dále „se týkají situace, kdy by spáchání válečných zločinů v daném konfliktu předpokládala samotná vykonávaná vojenská služba, včetně situací, kdy by se žadatel o přiznání postavení uprchlíka účastnil spáchání takových zločinů jen nepřímo, jelikož by při plnění svých úkolů s rozumnou mírou pravděpodobnosti poskytl nezbytnou podporu pro přípravu nebo uskutečnění těchto zločinů“ a v neposlední řadě „odepření výkonu vojenské služby musí být jediným prostředkem umožňujícím žadateli o přiznání postavení uprchlíka vyhnout se účasti na tvrzených válečných zločinech, a že pokud tedy tento žadatel nevyužil řízení za účelem získání postavení odpírače vojenské služby z důvodu svědomí, taková okolnost vylučuje jakoukoli ochranu podle čl. 9 odst. 2 písm. e) směrnice 2004/83, ledaže uvedený žadatel prokáže, že neměl žádné řízení takové povahy ve své konkrétní situaci k dispozici.“
33. Žalovaný citovanou judikaturu zcela opomenul. Není možné bez dalšího konstatovat, že branná povinnost není azylově relevantní, když je obecně známou skutečností, že ruská vojska páchají na ukrajinském území zločiny proti míru a zločiny proti lidskosti (vizte rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2022, č. j. 6 Azs 306/2021-49, č. 4364/2022 Sb. NSS, ze dne 26. 10. 2022, č. j. 4 Azs 214/2022-46, či rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2022, č. j. 41 Az 25/2022-92). Žalovaný ostatně sám do správního

spisu zařadil Informaci týkající se obecné bezpečnostní a politické situace, ve které je konstatováno, že Rusko na území Ukrajiny páchá činy, které jsou vyšetřovány jako válečné zločiny, což následně zcela opomenul. Podle této zprávy z října 2023 dochází k omezenému počtu bezpečnostních incidentů na území sousedícím s Ukrajinou a k dronovým útokům, nyní je však obecně známo, že ukrajinská armáda ovládá část Kurské oblasti. Druhá zpráva zařazená do spisu, týkající se návratové situace a monitoringu sociálních sítí, rovněž není dostatečná jako podklad pro posouzení žalobcovy případu. Žalobce nikdy nebyl veřejně aktivní, své politické názory nevyjadřuje, nepřispívá na sociální sítě, není pracovníkem v IT, novinářem či blogerem a neopustil Rusko po vyhlášení mobilizace v září 2022, proto tato zpráva neobsahuje údaje, které by byly významné pro posouzení jeho obav z návratu do vlasti. Ani ze třetí zprávy, ve které se Finská imigrační služba zabývala vyhýbáním se odvodů během mobilizace, není možné zjistit relevantní informace. Výňatek této zprávy, který byl přeložený a zařazený do spisu, se věnuje záložníkům způsobilým k vojenské službě, kteří se vrátili do Ruska ze zahraničí. Není však zřejmé, jakým způsobem žalovaný mohl dospět k závěru, že je žalobce záložníkem, zejména vzhledem k X. a ke skutečnosti, že neabsolvoval základní vojenskou službu či náhradní civilní službu. Zpráva je sama o sobě velice kusá, a už tím nedostatečně vypovídající. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, musí být informace o zemi původu v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Soud z výše uvedených důvodů uzavírá, že žalovaný shromáždil nedostatečné podklady, ze kterých vyplývá pouze skutečnost, že ruská armáda na Ukrajině páchá válečné zločiny, což však v napadeném rozhodnutí zcela opomenul. Ze spisu také není možné zjistit ani ty nejobecnější informace týkající se základní vojenské služby v ruské armádě, proto na základě shromážděných podkladů není možné řádně posoudit žalobcovy obavy.

34. Soud dále poukazuje na skutečnost, že žalovaný na s. 7 napadeného rozhodnutí na základě Informace Finské imigrační služby popisuje, že vyhlášená mobilizace probíhala na podzim 2022 a byla ukončena, žalobce však během správního řízení popsal, že X. Toto tvrzení vzbuzuje pochybnosti a je třeba je osvětlit. Žalobce navíc připomněl X. Uvedené bude třeba vyjasnit a opatřit si podrobnější zprávu ohledně mobilizace (včetně možného průběhu skryté mobilizace, tzn. faktické nedobrovolné (byť i formálně „ošetřené“ vynuceným podpisem) mobilizování osob i po oficiálním skončení mobilizace).
35. Žalobce podle žaloby obdržel povolávací rozkaz, což představuje novou informaci. Již však nedodává, kdy a jakým způsobem mu byl doručen, a nepředložil jeho kopii, což bývá v obdobných případech běžné. Bude třeba, aby žalovaný v tomto směru provedl doplňující pohovor a zjistil podrobnosti týkající se povolávacího rozkazu, protože se jedná o důležité údaje pro posouzení žalobcových obav.
36. Dále žalobce namítá, že napadeným rozhodnutím byla porušena ustanovení § 2 odst. 4, § 3 a § 50 odst. 2 a 3 s.ř., § 12 písm. b) a § 14a zákona o azylu a čl. 8 Úmluvy. V rozsudku rozšířeného senátu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, Nejvyšší správní soud konstatoval: *„Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti.“* Žalobce zcela rezignoval na jakékoli bližší vymezení, jakým způsobem se žalovaný měl dopustit porušení těchto ustanovení a soud není povinen a ani oprávněn domýšlet za žalobce jeho argumentaci.

37. Ohledně žalobcových námitek týkajících se zásady non-refoulement soud podotýká, že odkazy na judikaturu jsou nepřiléhavé. Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46, se ve skutečnosti týká správních deliktů, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2022, č. j. 5 Azs 89/2022-24, se věnoval správnímu vyhoštění a invazi Ruska na Ukrajinu ve smyslu nové skutečnosti, která nastala po vydání správního rozhodnutí.
38. Žalobce cituje § 2 odst. 4 a 7 zákona o azylu a čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice, avšak bez jakýchkoli úvah týkajících se toho, jak je měl žalovaný porušit. Také uvedl nepřiléhavé usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007-56, protože v této věci zatím nezazněl závazný právní názor. Pro tento případ není ani relevantní rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46, který se týká vnitřní ochrany. Žalobce upozorňuje na nutnost perspektivního rozhodnutí, nepředkládá však žádné vlastní úvahy a zároveň z doby, během které žil na území Ruské federace, neuvedl žádné incidenty, které by žalovaný měl zkoumat. Podle žalobce je napadené rozhodnutí jednostranné a neobjektivní, ale opět nenabízí jakékoli zdůvodnění. Všechny tyto námitky jsou proto nedůvodné.
39. Soud taktéž vylučuje, že žalovaný porušil žalobcovo právo na přístup k soudu. Žalovaný standardně poučil žalobce o jeho právu podat žalobu, což také žalobce učinil. Dále si je žalovaný vzhledem k charakteru své každodenní činnosti vědom existence práva na azyl, které je uvedeno v čl. 18 Listiny základních práv a svobod Evropské unie.
40. K žalobcově argumentaci týkající se bezpečných zemí původu soud konstatuje, že Ruská federace není řazena mezi bezpečné země původu podle § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí správně této problematice nevěnoval a Rusko za bezpečnou zemi původu nepovažoval.
41. Odkazy žalovaného na judikaturu týkající se § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu také nejsou relevantní. Žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu až dne X., přičemž zmíněné ustanovení bylo zrušeno k 30. 6. 2023. Žalobce během správního řízení uvedl, že X. Udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu je pak vyhrazeno případům humanitárních katastrof, osobám těžce zdravotně postiženým či velmi vážně nemocným; žalobce je zdravý, svéprávný a praceschopný, Rusko se pak ve stavu humanitární katastrofy nenachází, proto nelze žalobci humanitární azyl udělit.
42. Soud se také nedomnívá, že by žalobce své rozhodnutí zdůvodnil zahraničně-politickými zájmy České republiky. Je zřejmé, že žalovaný zamítl žádost z důvodu, že je branná povinnost základní povinností každého občana, nikoli kvůli politickým zájmům.
43. Žalovaný si v dalším řízení obstará relevantní a aktuální zprávy o zemi původu, které se budou věnovat problematice základní vojenské služby, nasazení branců na Ukrajině (se zohledněním bojů i na území Ruské federace) a náhradní civilní služby a které také zodpoví otázku, zda je na osoby vykonávající základní vojenskou službu v Ruské federaci vyvíjen nátlak, aby podepsaly smlouvy o vojenské službě a staly se profesionálními vojáky. Zjistí též, zda byl žalobci zaslán povolávací rozkaz. Následně posoudí, zda žalobci hrozí reálné riziko, že bude povolán k výkonu základní vojenské služby, a zda by její výkon mohl zahrnovat i účast ve válce proti Ukrajině. Bude třeba též vyjasnit tvrzení o X. a opatřit si podrobnější zprávu i ohledně mobilizace (s důrazem na možnou skrytou mobilizaci) s posouzením, zda žalobci reálně hrozí. Soud dále připomíná, že je třeba důsledně rozlišovat

pojmy základní vojenská služba a mobilizace, jak zdůraznil též Nejvyšší správní soud (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2024, č. j. 1 Azs 253/2023-31). Žalovaný bude též respektovat, že odpírání vojenské služby může být za určitých podmínek důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.

44. Soud z důvodů shora uvedených napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., jelikož skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisech a vyžaduje zásadní doplnění, a věc podle § 78 odst. 4 s.ř.s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení; žalovaný je vázán výše vysloveným názorem soudu (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
45. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Náklady vynaložené žalobcem na dané řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 2 úkony [§ 11 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (ve znění účinném do 31. 12. 2024) – tj. převzetí zastoupení a písemné podání k soudu] právní služby v částce 3 100 Kč za jeden úkon, celkem 6 200 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), vyhlášky č. 177/1996 Sb. (ve znění účinném do 31. 12. 2024)] a náhradu hotových výdajů v částce 300 Kč za jeden úkon, celkem 600 Kč [§ 13 odst. 4 téže vyhlášky v daném znění]. Zástupkyně žalobce neprokázala, že je plátkyní DPH, proto jí nebyla odměna navýšena o částku odpovídající výši daně. Jelikož oba úkony právní služby byly poskytnuty ještě přede dnem 1. 1. 2025, nebyla do výše nákladů řízení promítnuta novela vyhlášky č. 177/1996 Sb., která navyšuje tarifní odměnu pro advokáty.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 17. ledna 2025

JUDr. Václav Kočka-Amort, v. r.
samosoudce

